

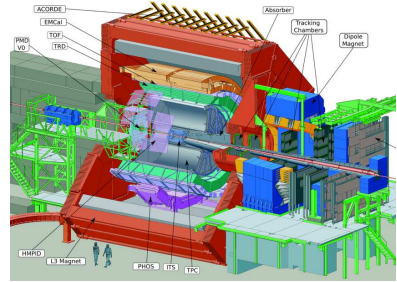

ความร่วมมือระหว่าง ALICE กับ ประเทศไทย
ใน
โครงการพัฒนาระบบติดตามทางเดินของอนุภาค
ภายใน (Inner Tracking System, ITS)
ที่ห้องปฏิบัติการ ALICE
โดย
ผศ. ดร. ชีโนรัตน์ กอบเดช

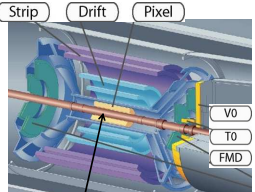
Introduction to the Inner Tracking System

The Current ALICE Detector

ITS (Inner Tracking System) เป็นระบบที่อยู่ชั้นในสุดใกล้กับท่อลำเลียงอนุภาค (Beam pipe) มีลักษณะเป็นท่อทรงกระบอก ล้อมรอบบริเวณที่เกิดการชนกันของอนุภาค (Interaction point) ทำหน้าที่วัดอนุภาคแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ ที่เกิดขึ้นภายหลังการชน เพื่อที่จะนำข้อมูลไปประกอบการสร้างและอธิบายปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นหลังการชน

ITS ที่ใช้อยู่ปัจจุบันมีทั้งหมด 6 ชั้น

- 2 ชั้นในสุดเป็นหัววัดซิลิกอนแบบจุด (Silicon Pixel Detector, SPD)
- 2 ชั้นกลางเป็นหัววัดซิลิกอนแบบก้อน (Silicon Drift Detector, SDD)
- 2 ชั้นนอกเป็นหัววัดซิลิกอนแบบแถบ (Silicon Strip Detector, SSD)

ท่อลำเลียงอนุภาค (Beam pipe)

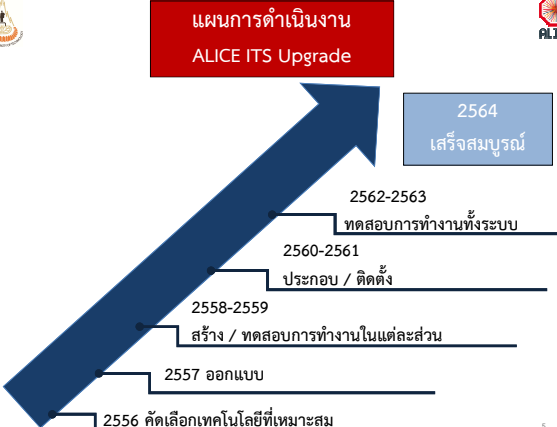
New ITS Upgrade

ปรับปรุงความสามารถในการวัดให้ดีขึ้นโดย

- ลดรัศมีของทรงกระบอกด้านในสุดจาก **39mm** → **22mm** เพื่อให้เข้าใกล้ท่อลำเลียงอนุภาคและ จุดเกิดอันตรกิริยามากขึ้น
- ลดปริมาณวัสดุที่ใช้เพื่อลดการสูญเสียพลังงานเวลาที่อนุภาคเคลื่อนที่ผ่าน **~1.14%** → **~0.3%**
- ลดขนาดของเซ็นเซอร์และใช้เทคโนโลยีแบบจุด (Pixel) เพื่อความแม่นยำในการบอกตำแหน่งอนุภาค
- เพิ่มจำนวนชั้นของ ITS จาก **6 ชั้น** → **7 ชั้น** เพื่อให้ครอบคลุมจำนวนอนุภาคที่วิ่งผ่านได้มากขึ้น

แผนการดำเนินงาน ALICE ITS Upgrade

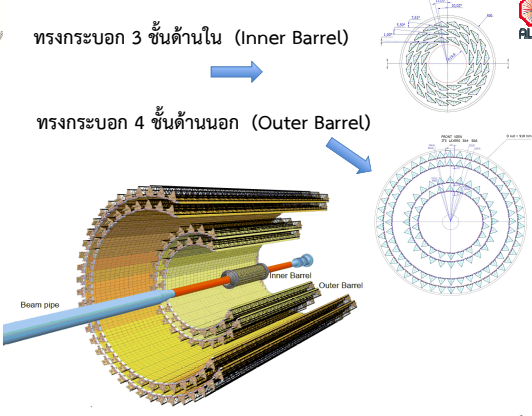

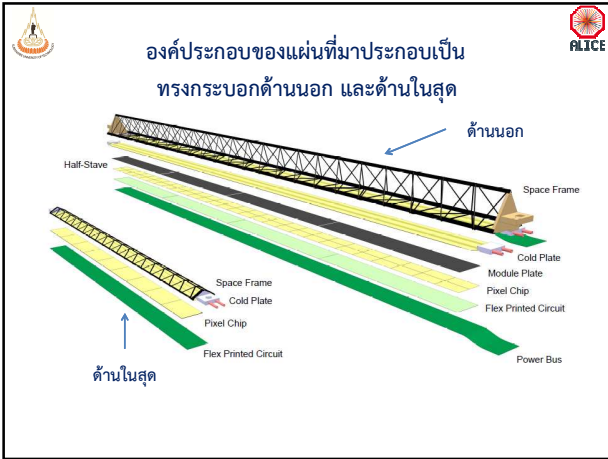
- 2556 คัดเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 2557 ออกแบบ
- 2558-2559 สร้าง / ทดสอบการทำงานในแต่ละส่วน
- 2560-2561 ประกอบ / ติดตั้ง
- 2562-2563 ทดสอบการทำงานทั้งระบบ
- 2564 เสร็จสมบูรณ์

ทรงกระบอก 3 ชั้นด้านใน (Inner Barrel)

ทรงกระบอก 4 ชั้นด้านนอก (Outer Barrel)

- ประเทศต่าง ๆ และหน่วยงาน ที่เข้าร่วมโครงการ**
- CERN
  - สาธารณรัฐประชาชนจีน (CCNU, Wuhan)
  - สาธารณรัฐเช็ก (Prague U)
  - สาธารณรัฐฝรั่งเศส (IN2P3-CNRS, Strasbourg)
  - สาธารณรัฐอิตาลี INFN (Bari, Bologna, Cagliari, Catania, Frascati, Legnaro, Padova, Roma, Torino, Trieste)
  - สาธารณรัฐเกาหลี (Inha, Pusan, Yonsei)
  - เนเธอร์แลนด์ (Nikhef and Utrecht)
  - สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน (COMSATS)
  - สหพันธรัฐรัสเซีย (St. Petersburg)
  - สาธารณรัฐสโลวัก (Kosice IEP)
  - ประเทศไทย (SUT, TMEC, SLRI, NECTEC)
  - สหราชอาณาจักร (STFC (Daresbury, RAL, Univ. of Birmingham))
  - ยูเครน (Kharkov, Kiev)
  - สหรัฐอเมริกา (Berkeley)

- หน่วยงานต่าง ๆ และ ผู้ประสานงาน ในประเทศไทยที่เข้ามามีส่วนร่วม**
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี: ผศ. ดร. ชินรัตน์ กอบเดช
หัวข้อ: การออกแบบระบบ ITS พลิกลิสต์ที่เกี่ยวข้อง และเทคโนโลยีกริด
  - TMEC The Workmanship Center
หัวข้อ: การศึกษาสภาพต้านทานไฟฟ้าของแผ่นเวเฟอร์, การผลิตเซ็นเซอร์จำลอง, การสร้างระบบระบายความร้อนแบบซิลิกอน
  - สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน(องค์การมหาชน): ดร. ณรงค์ จันทร์เล็ก
หัวข้อ: การศึกษาสมบัติทางอิเล็กทรอนิกส์ของเซ็นเซอร์, การใช้ลำอิเล็กตรอนศึกษาการกระเจิงของอนุภาคเมื่อเคลื่อนที่ผ่านเซ็นเซอร์

- NECTEC**
a member of NSTDA
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ: ดร. ศรเทพ วรรณรัตน์
หัวข้อ: เทคโนโลยีกริดและการติดตั้ง
  - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี: รศ.ดร.ธีรณี อจลากุล
หัวข้อ: การจัดเก็บข้อมูลเสมือนจริง, การออกแบบขั้นตอนวิธีแบบขนานสำหรับระบบไฮบริดที่มีหลายแกน และ หน่วยประมวลผลกราฟฟิก, การออกแบบขั้นตอนการประมวลผลทางวิทยาศาสตร์ และแตกการคำนวณออกเป็นขั้นตอนย่อย

- เอกชนในประเทศไทยที่มีส่วนร่วม**
- IBM
หัวข้อ: บริษัท ไอบีเอ็ม ประเทศไทย จำกัด
หัวข้อ: การใช้ GPFS กับระบบการจัดเก็บข้อมูลของพลิกลิสต์พลังงานสูงในโครงการที่เกี่ยวข้องกับเซริน
  - SIARS บริษัท สตาร์ส ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
หัวข้อ: บริษัท สตาร์ส ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
หัวข้อ: การขัดบางแผ่นเวเฟอร์และการตัดเวเฟอร์ด้วยเลเซอร์

- นักศึกษาในโครงการ**
- จากโครงการนักศึกษาภาคฤดูร้อน CERN
- นาย นวเดช ชาญขุนทด
  - นางสาวภัทราวรรณ พาสุวรรณ
- จาก โครงการ ปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- นาย วันเฉลิม พูนสวัสดิ์

งบประมาณที่ใช้

ทุกหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการใช้งบประมาณจากต้นสังกัด โดยดำเนินการเป็นลักษณะของโครงการนำร่อง และขณะนี้กำลังจัดทำข้อเสนอโครงการในรูปแบบ Consortium เพื่อของบประมาณสนับสนุนจาก แหล่งทุนต่าง ๆ ในระยะยาวต่อไป

รูปภาพกิจกรรมต่าง ๆ

นักวิจัยจาก ALICE เยี่ยมชม TMEC , 6-9 เมษายน 2556

รูปภาพกิจกรรมต่าง ๆ

นักวิจัยจาก ALICE เยี่ยมชม บริษัท สตาร์ส ไมโครอิเล็กทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน), 6-9 เมษายน และ 7-9 ตุลาคม 2556

รูปภาพกิจกรรมต่าง ๆ

นักวิจัยจาก ALICE เยี่ยมชม NECTEC , 7-9 ตุลาคม 2556

รูปภาพกิจกรรมต่าง ๆ

นักวิจัยจาก ALICE เยี่ยมชม และให้สัมมนา ที่ NANOTEC , 7-9 ตุลาคม 2556

นักวิจัยแลกเปลี่ยน

ดร. ณรงค์ จันทร์เล็ก
นักวิทยาศาสตร์ระบบลำเลียงแสงจากสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน(องค์การมหาชน) ขณะนี้ปฏิบัติงานวิจัย อยู่ที่ CERN เป็นระยะเวลา 1 ปี ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2556 ถึง 30 พฤษภาคม 2557

ประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านการสร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยี

- สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางด้านฟิสิกส์อนุภาค ด้าน ไอออนหนัก และ เฮดรอน
- ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการออกแบบเซ็นเซอร์
- ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการออกแบบทดสอบเซ็นเซอร์โดยใช้ลำอิเล็กตรอน
- ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กริด
- ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางด้านเทคโนโลยีการจำลองระบบคอมพิวเตอร์

ประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- สามารถสร้างหลักสูตรทางด้านฟิสิกส์อนุภาคเน้นทางการสร้างและออกแบบหัววัด
- สามารถสร้างระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท-เอกได้ ไม่น้อยกว่า 10 คน

ด้านเศรษฐกิจ

- บริษัทของประเทศไทยที่มีศักยภาพสูงสามารถรับงานการผลิตอุปกรณ์ทางไมโครอิเล็กทรอนิกส์บางชิ้นส่วนได้ โดยคาดว่าจะมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท